

Бүтү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 157 (9531)

Суббота, июль 6, 1974 чыл

1975 чылда үндэликтиң, өртү 2 көп.

СОВЕТ-АМЕРИК КАДЫ КЫЛГАН ДЫҢНАДЫГ

Совет-америк ужуражышкынары дээди деңгээлге үргүчү чорудуу турарының дугайында дугуржулгага дүштүр база СЭКП Т-ның Чыгыш секретары Л. И. Брежневтин 1973 чылдың июльда АКШ-ка аян-чорудуу үезинде дамчыткан чалата буга 1974 чылдың июль 27-ден июль 3-ке чедир АКШ-тың Президентин Ричард М. Никсон казайы-биле кады Совет Эвилелинге албан бугурун аян-чорудан кылган. Аян-чорук үезинде Президент Р. Никсон Москвадан аңгыда Минскиге болгаш Крымск Мунуу эринге чорал.

Президентиниң дузалакчы болгаш парламент секретары Рональд Л. Эггер, Президентиниң национал аймак чок чорук айтырыгының талазы-биле дузалакчыны орадакчы Брент Скауэрф, АКШ-тың күрүне департаментиниң чөвүлели Хелмут Соненфельд, АКШ-тың күрүне секретарының европа херектериниң талазы-биле орадакчы Артур Хартман.

Чугалажышкылар бугу ажал-херекти, боттук байдалга эртен болгаш бот-боттары билчирин, бугуерилерин болгаш тайбын казы ажалдажышкы улам ийи бажыларынче талаарынын хайышкы-даа чүткүдү, делегейни аймак чок чорудуу база бугу-кити тайбын бажыларынча оларын салгышкы кыер күзеленин клертер.

I. Совет-америк харылзааларны экижидеринге депшилге

1972 чылдың майда дээди деңгээлге болган совет-америк ужуражышкынын сөзүлүе эртен үенин дугуруда ССРЭ биле АКШ-тың аразында харылзааларын дугуруда эртен таларга чугалажышкы көргөш, ол кыска хуусала боттарыны казы кылган шалымын дугурушкынын амынча ийи чуртун уаустарып болгаш бүтү кичи төрелдери эрге-ажыктарына дүштүр тайбынниң база бот-боттарыны ажалык калбак казы ажалдажышкыны угаанышкыны үндени эргилдени хайдарыны ол харылзааларга чедип алганы талар сөгити хайышкы-биле демделгелер.

Оң-биле казы ССРЭ биле АКШ-тың аразында харылзааларны, таарымчалыг кылдыр хөгжүдерине оларның удуртук-

„СОЮЗ-14“ УЖУДУШКУНУН УЛАМЧЫЛАП ТУР

УЖУДУШКУНУ БАШНАРАП ТӨП, июль 4. (СЭТА). Москваны-биле 16 шак турда «Союз-14» деп космос көрбөлү Черин 13 катал долганган.

Ол хун, эртем, ужудушкунунуң траекториясын таарыштырган сонда «Союз-14» көрбөлү дараазында параметрлиг орбитада ужул турар:

— Черин кырында эң ырай бээр (апсегея)—277 километр;

— Черин кырында эң чөкшүлүп кээр (перигея)—255 километр;

— Долганырының үези —89,7 минута;

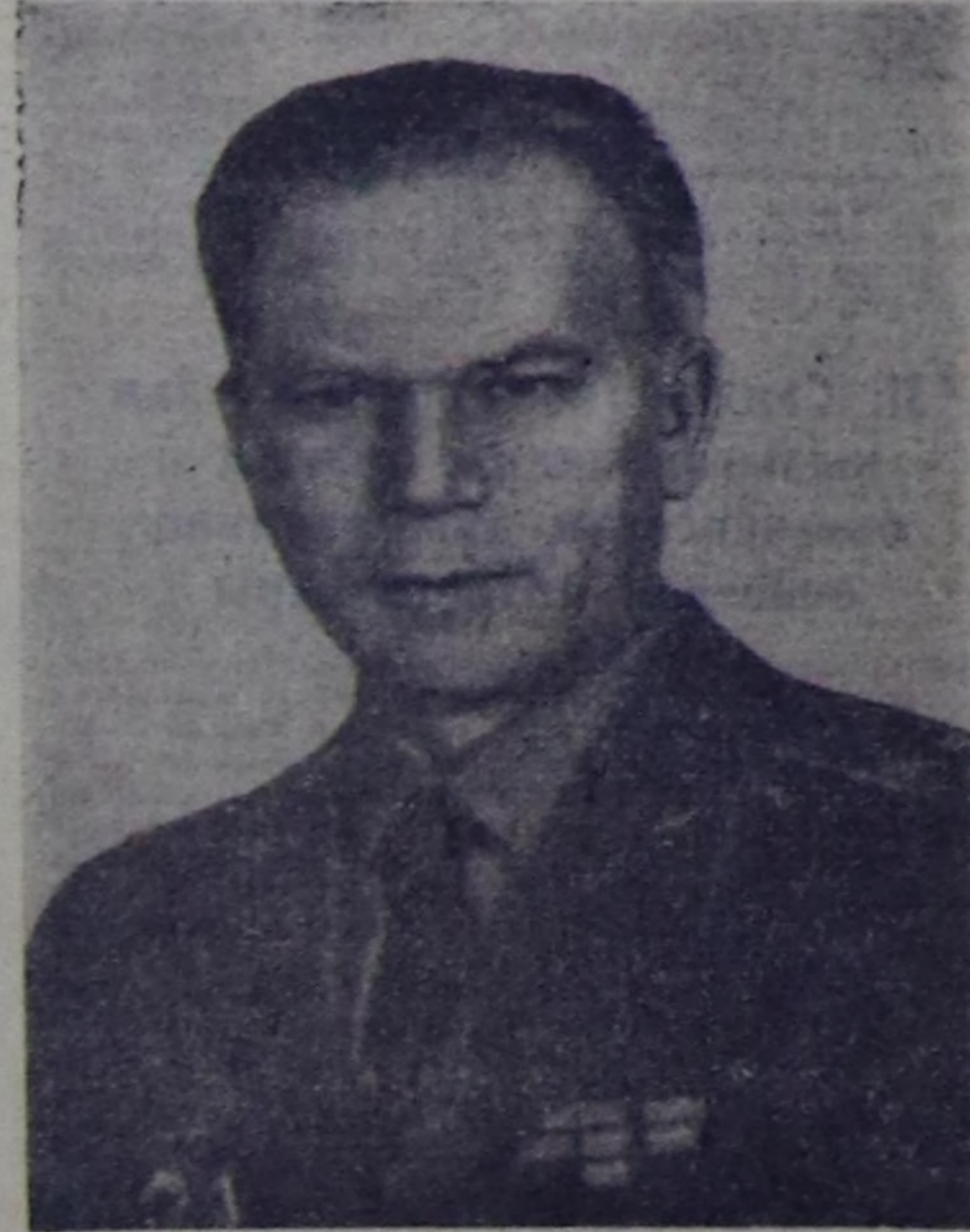
— Орбитаның ийленчез —51,6 градус.

5 шак 30 минутадан 15 шак 40 минутага чедир «Союз-14» деп космос көрбөлү Совет Эвилелиниң деакскариден радио-биле харылзааштынас зонага турган. Ол үезде космонавтар дыштанганнар.

Радио харылзаашының залчеглиг чугалажышкыны болуп турда, килпаш деңги чок апар байдалга таарышкан болгаш ужудушкунга көрдүнгөн программаны күүүсепил тур деп П. Р. Попович дыңаткан. Поповичиниң болгаш Артохниниң инити бойдалы эки. Ужудушкун таарымчалыг эртип турар.

Павел Романович Попов—ССРЭ-нің ужудукчу-космонавты, полковник, Совет Эвилелиниң Младшы.

Юрий Петрович Артюхин, подполковник, бортинженер, СЭТА. (Чуруктары фототелеграф-биле хүлээп алган).

Төрөөн чуртка 3000 тонна дукту берээл!

ШЫН ОРГАНИЗАСТААН

Бай-Тайганың «Мураакчы» колхозунун төп кыргылаа охкутуу. Ынаа бо хүнерде «Амгак-алтын» лези демисе казыгышкына хайышкан. Негиниң-биле белеткел эки. Мында хойну хүрээл алар, үер тускай кайыларды, оон ийи дүк хүрээл алар, пресстер, класстар тус-тус ораа-дерин. Ынаа электриниң 24 бачи бар. Кыргычлар шалыкын ажаллап турар. Оларның хой кезин ажаллап, Кыргыч Хертек Санынмай бир хойну ажаллап, эртен аажок ужур каггаш, хүдүрүн-даа чаманайт муна чоруй дикселешип олуруп алган, электриниң хачыны ажаллапкан, кыргыч берди. Электриниң ажал-биле хой эртен турда, оон байдал дугурагалы кичине кайгытпас аргажок. Каш-ла мунулар болганда ол хойну кыргыч доозупту.

Ийи, хол хачыны-биле кыргыч турар бис. Чазына-на трансформатор өрттөгени-биле электри эверлиги биске берилмес. Бо аразында наш алдыр эртен. Бистиң даргаларымыс ханнаар болгаш турарлар түве ийи. Вадимес ийи.

КИЧЭЭНГЕЙЛИГ КӨӨР БОЛЗА...

Бистиң колхозтарымстың болгаш совхозтарымстың мунаа дүк бугуерилериниң талазы-биле үлүг соруугалар тургустунган. Ол соруугаларны күүүсепил дик, хой малды азырап, өстүрениң бугу-ле таарымчалыг аргалары ажаллап турар. Ынаа хемчеглерин орта боттадырбай турарының фактылары бар.

ЭРГИ АРГАДАН УШТУНАР

Баян-Тала суур, Чоокта чаа хүш-ажылы бир хүнүңү эртенде кыргылаа пункутуула ажал-ип-иле талыжар дээш, Бугу-Терек ууну дугурап шөйлүп баткан суурун үстү ужуни бажыттымыс. Ынаа июль түнү эртен өртүл, ийи-даа аажок кынып келген. Пункута келген. Хой кыргылааның ажалы ол дүн эгелээлек турган.

Ийи, хол хачыны-биле кыргыч турар бис. Чазына-на трансформатор өрттөгени-биле электри эверлиги биске берилмес. Бо аразында наш алдыр эртен. Бистиң даргаларымыс ханнаар болгаш турарлар түве ийи. Вадимес ийи.

„СОЮЗ-14“ КОРАБЛЬДИҢ ЭКИПАЖЫ „САЛЮТ-3“ ЭРТЕМ СТАНЦИЯЗЫНДА

1974 чылдың июль 5-те «Союз-14» көрбөлү орбитада «Салют-3» эртем станцияныга четкеш, өн-биле тудушкан. Эштер Попович биле Артохниниң станция иштинче шилчип, киргениниң сонда чөк чорудуу космос делегейне «Салют-3» дээр башкарылганы эртем станциязы ажаллап эгезди.

М. Д. ХУШААНЫН ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СӨВЕДИНИҢ ПРЕЗИДИУМУНУҢ ХУНДУЛЭЛ БИЖИ-БИЛЕ ШАҢНАЛ ДУГАЙЫНДА

Ш. Б. БААДЫРГА ТЫВА АССР-НИҢ АЛДАРЛЫК МАЛЧЫНЫ ДЕК ХУНДУЛУП АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТАРААЖЫЛАР-БИЛЕ КОЖА

УЛУГ СОУУРГАЛ

Бүгү чурттарың хөй-ниги... Бүгү чуртта мыкшак Тыва...

А делегейиң кооператив... Совет Эвэлсиниң «Союз-14»...

Совет кооператорларың... Делегейиң бүгү-ле информация...

Совет Эвэлсиниң «Союз-14» космос корабы салып ундуренин делегейиң уаустары улуг соуурагал-биле хайгааран турар...

Чехословакияның хөвү-шөлдөрүң ажил-ишчилери чачгыс дай көздө ажил-ишчилериң түңгөндүгүң...

ХӨГЖҮП БЫЖЫККАН

ТАЙБЫЦНЫҢ ЭРГЕ-АЖЫЫНГА

Бүгү чуртта мыкшак Тываның кооператорлары кооперацияның бүгү-делгей хуну бегүн политика...

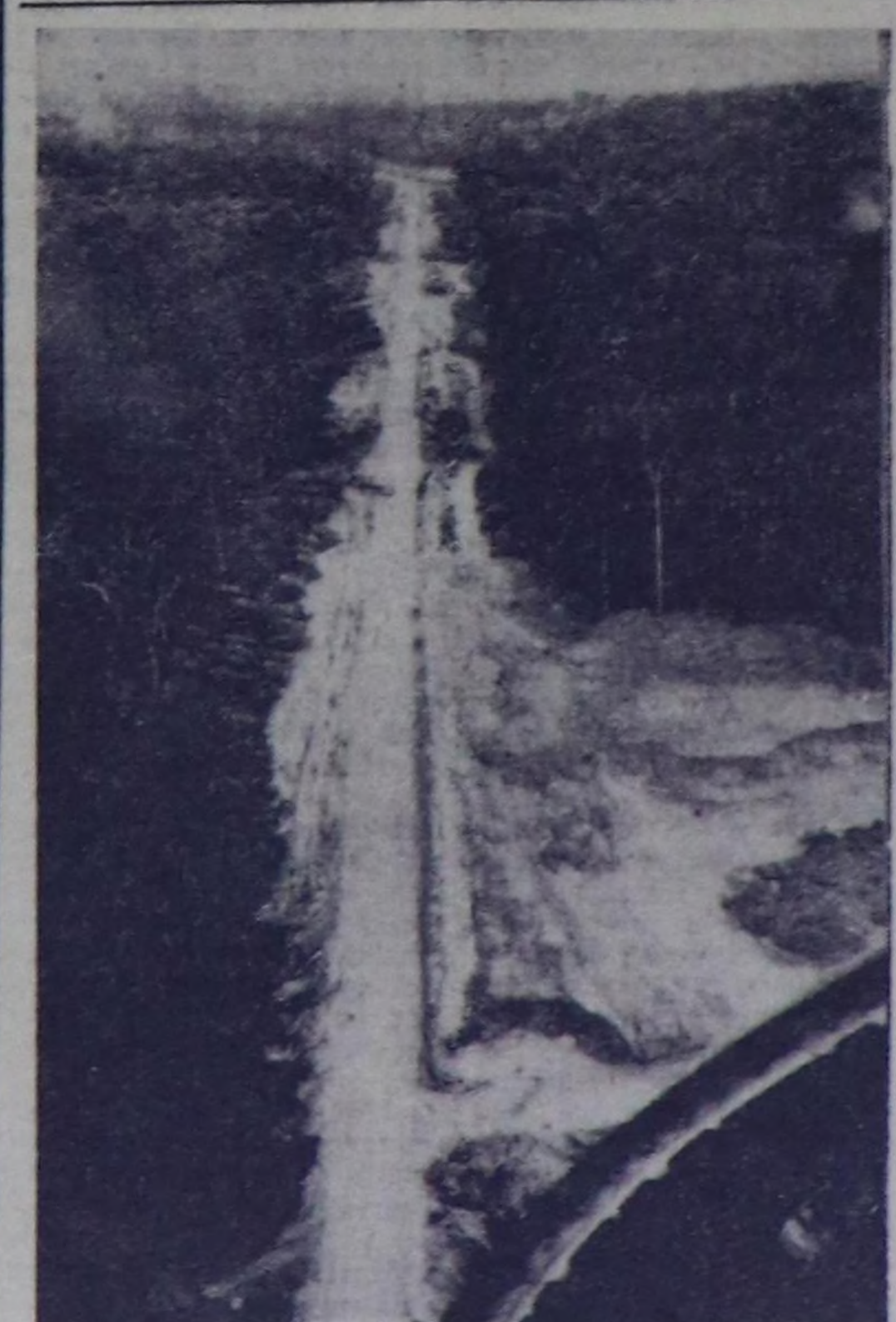
Совет кооператорларың 7-ги съездинге 1970—1973 жылдарда ажилдун түңгөндүгүң...

Совет Эвэлсиниң «Союз-14» космос корабы салып ундуренин делегейиң уаустары улуг соуурагал-биле хайгааран турар...

Совет Эвэлсиниң «Союз-14» космос корабы салып ундуренин делегейиң уаустары улуг соуурагал-биле хайгааран турар...

Совет Эвэлсиниң «Союз-14» космос корабы салып ундуренин делегейиң уаустары улуг соуурагал-биле хайгааран турар...

Лауреаттарның чаа хүрээлеңи

Амазония—изиг, өл-шөк агаар-боудуустуг дөвисирде Бразилияның улуг кезин ээлзеш...

Хамааты эргелер дээш

НЬО-ИОРК. (СЭТА). Соңу Каролина штаттың Ролд деп хоорайыңа хамааты эргелер...

Өнүк-чөңгээлиг үүлгедишкин

НИНОЗИЯ. (СЭТА). Национал гвардияның грек офицерлерге күтүктөң бөдү солдаттары кыр наймысалга өнүк-чөңгө...

Суахили — Харысалгадан

НАИРОБИ. (СЭТА). Суахили дыл июль 4-тен эгезлеш Кенияның албан дым аарган...

СЦЕНАДА ЧАА КОМЕДИЯ

МАКТАЛ БОЛГАШ ЧЕМЕ

Кызыл-Эрик Кулажанын «Далай дүвүндө дагына» деп атырып чыккан комедиясы...

ансамбльдегү күүлөндөрү менен кылган, үч дөргө чыгыш артистер омур-тегерин ийи ойланып турганда...

СУГ ИШТИНДЕ ЧАЛГЫННАРЛЫГ ЧАА ТЕПЛОХОД

Чалгыннары совет судноларында бөлүнүп дүргөн чорур чача дайырамы...

ГОРЬКИЙ. «Чалгынның флотта» немешкен «Восток-2» деп судно пасажирлерди баштайгы экинчи дүргөнүнө белестенип турат.

МОСКВА—НОГААН ХООРАЙ

1974—75 чылдарда найысылалдын төүөн улам экинчи чагайындар дугайында Москва Совети боогаш СЭНП...

ИЮНЬДА ҮНЕР КИНОЛАР

«Доктор Калининанын хун бую чымылы». Бу кинонун ады утказынга малайла дүтүп турат.

«Этниме мегечи» деп кинодан каар.

ХОСТУГ ШАКТАРДА

«Юпити» журналы Согу Ирданында «Юпити» журналынын сүзүмү менен бөлүп турганда...

Телевидение

ИЮЛЬ 6-ДА МОСКВАДА 12:00—12:05 «Медведь»...

Аңчыларның болгаш балыкчыларның КИЧЭЭНГЕЙНГЕ

Республиканын аңчылар, балыкчылар ниятселенип баштаар чегин Чыгыш өлдөк чүгө аңчылар...

Table with movie listings: КИНО, ИЮЛЬ 6-ДА, «НАЙРАЛ», «КУДА ГАНТО»...